

Zpráva o činnosti Jednoty klasických filologů v roce 2007

Členská základna

V roce 2007 se počet členů zásadně neproměnil. Ke dni 31. 12. 2007 měla JKF 298 členů.

Výbor JKF

Výbor JKF se během roku scházel podle potřeby tak, aby řešil všechny problémy a organizační záležitosti, které se naskytly.

Přednášková činnost v roce 2007

V roce 2007 uspořádala JKF šest pravidelných přednášek. Lednové setkání členů Jednoty bylo jako již tradičně spojeno s besedou o perspektivách výuky latiny v České republice.

25. 1. Příprava Školního vzdělávacího programu na gymnáziích s rozšířenou výukou latiny – tradiční beseda, na níž vystoupili Richard Mašek (Arcibiskupské gymnázium Praha), Martin Doležel (Biskupské gymnázium v Brně) a Marie Franclová (Klasické gymnázium Brno).
22. 2. Mgr. Hana Šedinová, Ph.D., *Mořská monstra ve Slovníku středověké latiny*
29. 3. Doc. PhDr. Václav Marek, CSc., *Cicero a Caesar v roce 46 př. n. l.*
24. 4. Mgr. Marie Malá, Ph.D., *Aisópos a filozofové. Ironie v díle Vita Aesopi*
31. 5. prof. PhDr. Daniel Škoviera, CSc., *Purkircherova dvojí parafráze 79. žalmu z roku 1566*
1. 11. PhDr. Jana Kepartová, CSc., *Antické nápisy v Čechách, jejich sbírání a kopírování*
29. 11. PhDr. Daniela Urbanová, Ph.D., *O furum optime balneariorum aneb latinské proklínací tabulky z Británie* (pro nemoc přednášející byla přednáška přesunuta na jaro roku 2008)

Publikační činnost

Koncem roku 2007 vyšel další ročník *Zpráv JKF – Auriga* 49, 2007. Redakční rada časopisu již začíná pracovat na přípravě dalšího svazku časopisu

Auriga, který bude dán do sazby na počátku roku 2008 a vyjde pravděpodobně na podzim roku 2008.

31. 12. 2007

Magdalena Moravová (Praha),
vědecká tajemnice společnosti

Zpráva o činnosti brněnské pobočky JKF v roce 2007

Brněnská pobočka uspořádala v roce 2007 pro své členy a další zájemce z řad veřejnosti celkem pět přednášek:

18. 1. doc. J. Bednaříková, CSc. (Masarykova univerzita Brno): *Byla římská republika demokratická?*
27. 3. Dr. Christoph Leidl (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg): *Lachen vor Gericht. Zur Funktion von Humor und Witz in der antiken Rede*
17. 5. doc. Werner Schubert (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg): *Dido und Aeneas in der Musik*
8. 11. prof. Alexandru Cizek (Münster): *Virgo doctissima Philologia, Allegorie und Personifizierung im Martianus Capella Werk „De nuptiis...“*
22. 11. Dr. Iolanda Ventura (Louvain): *„Medizin und enzyklopädische Kultur zwischen Mittelalter und Renaissance“*
4. 12. Mgr. Jaroslav Daneš, Ph.D (Univerzita Hradec Králové, FÚ AV ČR): *Pojetí lidské přirozenosti v Corpus Hippocraticum*

Novým předsedou brněnské pobočky JKF se v letošním roce stal PhDr. Jan Pavlík.

V Brně 7. 1. 2008

Daniela Urbanová (Brno),
tajemnice brněnské pobočky JKF

Zpráva o hospodaření JKF v roce 2007

Počáteční hotovost k 1. 1. 2007:	103 299,39 Kč
z toho na běžném účtu u České spořitelny	14 130,89 Kč
na termínovaném podúčtu	80 005,00 Kč
v pokladně	9 163,50 Kč

Příjmy:

Členské příspěvky	25 975,00 Kč
Prodej časopisů	1 870,00 Kč
Úroky z běžného účtu a termínovaného podúčtu	718,60 Kč

Celkem	28 563,60 Kč

Výdaje:

Přednášky JKF	14 760,50 Kč
Vydávání <i>Aurigy</i> – <i>ZJKF a Bibliografie</i>	59 015,00 Kč
Běžný provoz	1 974,50 Kč

Celkem	75 750,00 Kč

Dotace od Rady vědeckých společností AV ČR:

Dotace poskytnutá na rok 2007	48 000,00 Kč

Zůstatek hotovosti k 31. 12. 2007 104 112,99 Kč

z toho na běžném účtu u České spořitelny	93 159,99 Kč
na termínovaném podúčtu (zrušen)	0,00 Kč
v pokladně	10 593,00 Kč

Hospodářský výsledek za rok 2007 - 47 186,40 Kč**Využití dotace od Rady vědeckých společností AV ČR:**

Rozdělení dotace na jednotlivé projekty:

Přednášky JKF poskytnutá částka	10 000,00 Kč
čerpáno	10 000,00 Kč
vraceno RVS	0,00 Kč

Vydávání <i>Aurigy</i> – <i>ZJKF a Bibliografie</i> poskytnutá částka	38 000,00 Kč
čerpáno	38 000,00 Kč
vraceno RVS	0,00 Kč

Poskytnutá dotace celkem	48 000,00 Kč

Čerpáno celkem	48 000,00 Kč

Vraceno RVS celkem	0,00 Kč

Martin Bažil (Praha)

Správa o činnosti SJKF v roku 2007

Na Valnom zhromaždení SJKF v decembri 2006 bolo zvolené nové vedenie SJKF v tomto zložení: doc. PhDr. Pavol Valachovič, CSc. (predseda), prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD. (vedecký tajomník), Mgr. Daniela Rošková (hospodárka) a členovia výboru SJKF Mgr. Irena Bacigálová, PhD., Mgr. Erika Juríková, PhD., Mgr. Jana Balegová, PhD., Mgr. Barbora Machajdíková. Z dôvodu pracovnej vyťaženia sa nekonali pravidelné stretnutia vedenia, ale problémy a otázky SJKF sa riešili na operatívnych schôdkach.

Na Valnom zhromaždení v roku 2006 sa rozhodlo o vytvorení novej sekcie v rámci SJKF – sekcie medievalistiky a neolatinistiky so sídlom v Trnave, ktorá plne spadá pod SJKF a neplánuje mať vlastnú hospodársku organizáciu alebo finančné zdroje. Novovytvorená sekcia pracovala počas celého roka 2007 na prednáškovej a osvetovej činnosti v zvolenej oblasti. Cieľom najbližšieho valného zhromaždenia je zvolenie výboru pre túto sekciu.

Činnosť výboru vychádzala z plánovaných akcií na kalendárny rok 2007 a sústreďovala sa na ich plnenie.

Za rok 2007 sa členská základňa SJKF rozrástla o nových členov. Ide najmä o nových absolventov oboru klasickej filológie v Bratislave a klasickej jazyky v Trnave. Noví záujemcovia sa stávajú členmi SJKF dňom podania prihlášky a zaplatení členského príspevku, de iure budú prijatí na najbližšom valnom zhromaždení. Na druhej strane musíme s poľutovaním konštatovať, že veľké množstvo doterajších členov sa prestalo zúčastňovať akcií SJKF, ako aj platiť členský príspevok.

Za veľmi prínosné považujeme zefektívnenie posielania informácií ohľadom prednášok a podujatí prostredníctvom mailovej pošty. Na tomto spôsobe informovania sa zhodla väčšina členov SJKF a odsúhlasila ho na valnom zhromaždení. Mailové informácie sa veľmi osvedčili ako rýchly a finančne nenáročný spôsob. Takto je možné poselať informácie o väčšom počte akcií a podujatí, ktoré aj nie sú priamo organizované SJKF, ale majú s jej činnosťou veľa spoločného. Ide najmä o konferencie, výstavy, prezentácie nových publikácií a pod.

Slovenská jednota klasickej filológie v roku 2007, až na jednu výnimku, naplnila všetky svoje plánované akcie. Len workshop Medievalistika sa presunul na 18. apríla 2008. Aj túto akciu sa SJKF podarilo nahradiť. Miesto nej sa konala prednáška Dr. Andreasa Gkoutzioukostas o problematike štátnej správy za vlády cisára Justiniana.

Ostatné plánované akcie sa podarilo uskutočniť. Odznali teda tieto prednášky:

Bratislava:

1. Dr. Michael Gruenbart – *Centres of Representation: The Palaces of Byzantine Aristocrats (11th-13th Centuries)*, 3. apríl 2007:
Dr. Michael Gruenbart (Institut für Byzantinistik und Neogräzistik der Universität Wien) predniesol svoj príspevok na požiadanie v anglickom jazyku, keďže väčšina poslucháčov preferovala tento jazyk. Vo svojej prednáške o problematike byzantskej aristokracie sa venoval obdobiu 11. až 13. storočia, a to konkrétne funkcii palácov byzantských aristokratov. Počas svojho vystúpenia predniesol mnoho zaujímavých podnetov, ktoré rozprúdili živú debatu.
2. Ass. prof. Dr. Hans Taeuber: *Das antike Ephesos und seine Inschriften*, 26. apríl 2007:
Ass. prof. Dr. Hans Taeuber (Institut für Alte Geschichte, Altertumskunde und Epigraphik der Universität Wien) okrem svojej akademickej práce na Viedenskej univerzite pôsobí ako vedúci člen archeologického výskumu v Efeze. Na úvod svojej prednášky predstavil všeobecne epigrafiku a potom sa venoval konkrétne práci a nálezom v Efeze. Svoje pútavé rozprávanie podložil veľkým množstvom fotografického materiálu.
3. Prof. PhDr. Růžena Dostálová, CSc.: *Papyrologie – řecká, latinská, koptská*, 10. máj 2007:
Prof. PhDr. Růžena Dostálová, PhD. (Masarykova univerzita, Brno) v rámci besedy v Bratislave predstavila najnovšiu učebnicu papyrológie. Hovorila o jej tvorbe a obsahu, ako aj úskaliach pri vytváraní podobného textu. Venovala sa aj papyrológii vo všeobecnosti, a to na gréckych, latinských aj koptských textoch. Prednáška priniesla mnoho otázok do veľmi podnetnej diskusie, ktorá bohato naplnila plánovanú besedu.
4. Dr. Wojciech Sowa: *Ex oriente at praesente lux – Indoeurópsky básnický jazyk a otázky vzniku gréckej literatúry*, 8. jún 2007:
Dr. Wojciech Sowa (Jagellovská univerzita, Krakov, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava) sa vo svojom príspevku venoval problematike indoeurópskeho pôvodu gréckej literatúry, ktorý poukazoval na veľkom množstve príkladov. V úvode príspevku hovoril o indoeurópskej tradícii, poetike a gramatike. Prednáška vzbudila veľký záujem aj tým, že problematike indoeuropeistiky sa na Slovensku nevenuje príliš veľká pozornosť.
5. Dr. Andreas Gkoutzioukostas: *The Reforms of Justinian I (527-565) Concerning the Provincial Administration*, 24. október 2007:
Dr. Andreas Gkoutzioukostas (Department of History and Archaeology, Aristotle University Thessaloniki) sa venuje ranobyzantskému obdobiu a je odborníkom v oblasti reforiem cisára Justiniána. V rámci svojej prednášky sa zameril na reformy v administratíve.

Trnava:

1. Dr. h. c. prof. PhDr. Richard Marsina, DrSc.: *Stredoveké uhorské legendy*, 19. apríl 2007:

Úvodným podujatím organizovaným Medievalistickou a neolatinistickou sekciou SJKF so sídlom v Trnave bola prednáška Dr. h. c. prof. PhDr. Richarda Marsinu, DrSc. (Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, Trnava), ktorý predniesol svoj príspevok venujúci sa problematike stredovekých uhorských legiend. V rámci svojej prednášky sa v úvode venoval charakteristike stredovekých legiend na pozadí náboženského života danej doby, po ktorej nasledovali stručné obsahy jednotlivých legiend. Osobitne sa venoval legende o živote svätého Svorada a Benedikta.

2. Mgr. Imrich Nagy, Ph.D.: *Stredoeurópsky rozmer formovania politických názorov Erazma Rotterdamského*, 17. máj 2007:
Mgr. Imrich Nagy, PhD. (Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica) vo svojej prednáške predstavil Erazma Rotterdamského v trochu inej podobe, ako je všeobecne známy. Poukázal najmä na fakt, že Erasmus sám svoje dnes najviac známe dielo *Chvála bláznivosti* považoval skôr za okrajové, a viac sa venoval teologickým, filozofickým a politickým prácam. V prednáške odznali mnohé historicko-politické fakty, ktoré formovali život a názory tohto humanistu.
3. Mgr. Erika Juríková, Ph.D.: *Problémy prekladu a interpretácie Notícií Mateja Bela*, 29. november 2007:
V prednáške sa Mgr. Erika Juríková, PhD. (Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, Trnava) venovala najmä otázke štýlu a písomného prejavu polyhistora Mateja Bela. Zamerala sa na Belovo dielo z filologického hľadiska a venovala sa charakteristike Belovho štýlu a jazyka, opierajúc sa o vlastné prekladateľské skúsenosti. Autorka prednášky prezentovala konkrétne výsledky svojej práce, načrtla mnohé otázky a sumarizovala typické črty Belovho jazyka.
4. Mgr. Nicol Sipekiová: *Problematika prekladu frazeologizmov v učebnici latinčiny z 18. storočia*, 29. november 2007:
Hlavnou témou prednášky Mgr. Nicol Sipekiovej (Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, Trnava) bola zaujímavá jazykovedná otázka so zameraním na špecifickú časť lexikálnej roviny latinského jazyka, a to frazeológiu. Autorka príspevku sa zamerala na ťažkosti a možnosti pri prekladaní latinských frazeologických spojení na základe jazykového materiálu, excerpovaného z novolatinskej učebnice latinčiny francúzskeho jezuitu Francisca Pomeya *Syntaxis ornata*.

Všetky prednášky získali veľmi pozitívne ohlasy a účasť na nich bola hojná v Bratislave aj Trnave. Informácie o podujatiach sa dostali na univerzity (slovenské, české aj viedenské) a iné vedecké pracoviská formou mailovou, klasickou poštovou, ako aj plagátmi vylepenými na týchto pracoviskách.

Ostatné akcie

Za najväčší úspech považuje SJKF uskutočnenie workshopu s medzinárodnou účasťou *Aspekty jazykovedy v klasickej filológii*, ktorý sa konal dňa 14. apríla 2007 na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Akciu organizovala Katedra klasickej a semitskej filológie FiF UK v Bratislave spolu so Slovenskou Jednotou klasickej filológie netradične v sobotu. Od skorých ranných hodín až do neskorého večera odznalo v rámci tohto

medzinárodného stretnutia veľké množstvo tém a príspevkov kolegov zo Slovenska, Čiech, Rakúska a Poľska. Zastúpenie v radách obecnstva zo strany vedeckých odborníkov aj študentov bolo bohaté. Celková účasť bola 140 ľudí. Tento veľký záujem bol spôsobený najmä tým, že témy príspevkov nepokrývali len problematiku čisto klasickej filológie, ale aj latinskej epigrafiky, či indoeuropeistiky. Mnohí bádatelia sa na tomto mieste mohli podeliť s výsledkami svojho výskumu.

Program workshopu bol mimoriadne nabitý. Keďže bolo pripravených 14 prednášajúcich v rámci jedného dňa, museli byť jednotlivé vystúpenia časovo obmedzené. (Príspevok v rozsahu 20-25 minút a za ním nasledujúca diskusia 10 minút). Prednášky boli usporiadané do viacerých blokov, ktoré boli oddelené prestávkami.

V priebehu celého dňa odznelo 14 príspevkov prednášajúcich z Viedenskej univerzity, Masarykovej univerzity, Karlovej univerzity, Jagellovskej univerzity a Univerzity Komenského.

V publikačnej oblasti je obrovským úspechom vydanie plánovanej bibliografie – *Bibliografia gréckych a latinských štúdií v Slovenskej republike za roky 1993-2005*, zostavili Erika Juríková, Daniel Škoviera, Pavol Valachovič, Slovenská Jednota klasických filológov pri SAV a Katedra klasických jazykov Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity 2006.

Hospodárenie

Výška členského príspevku sa za posledné obdobie nezmenila (200 Sk pre riadneho člena, 100 Sk pre dôchodcov). Tieto peniaze ukladá SJKF na svoj účet vedený v Slovenskej sporiteľni.

Na rok 2007 bola poskytnutá SJKF dotácia z Rady vedeckých spoločností pri SAV vo výške 10 000 Sk. Táto suma bola poukázaná na 10 plánovaných akcií SJKF – prednášok a workshopov, teda 1 000 Sk na jednu akciu. Finančné prostriedky nebolo možné presúvať medzi jednotlivými akciami, čo spôsobovalo počas celého roka mimoriadne problémy. Tak napríklad workshop s medzinárodnou účasťou *Aspekty jazykovedy v klasickej filológii* bol zo strany Rady vedeckých spoločností financovaný len 1 000 Sk, ostatné náklady, ktoré poskytla SJKF na túto akciu, hradila z vlastných zdrojov (členské). Tieto vyššie náklady sme nemali možnosť vykryť z príspevku na inú prednášku, alebo neuskutočnený workshop.

Celú výšku príspevku sme použili v súlade s podmienkami a možnosťami stanovenými Radou vedeckých spoločností, na materiálno-technické zabezpečenie jednotlivých prednášok a workshopu (xerox, poštovné, kancelárske potreby).

Členské príspevky sme použili na krytie ostatných nákladov spojených s prednáškovou činnosťou a zabezpečením vlastného chodu spoločnosti.

Z dôvodu nedostatku finančných zdrojov bola zrušená odmena 1 000 Sk za prednášku a nebola vyplatená ani odmena tajomníkovi a hospodárske spoločnosti. Táto odmena by mala byť vyplatená so spätnou platnosťou v nasledujúcom roku z vyzbieraných členských príspevkov.

Daniela Rošková (Bratislava – Trnava)